

[Bernhard Baunsgaard]

at komme med udtalelser om vor økonomiske politik, udtaler sig på en måde, der er kritisk over for regeringsindgrebet. Og jeg kan minde om, hvad der sker i kommunerne, for man må huske, at offentligt ansatte ikke alene er centraladministrationens embedsmænd, men også – og det er jo langt de fleste – de kommunalt ansatte embedsmænd. Der går man jo endnu grovere til værks: man ikke alene forsøger at knægte – og det er et eksempel fra de sidste dage – embedsmændenes ret til at ytre sig, men går endog så langt, at et flertal i kommunalbestyrelsen forsøger at forhindre et mindretal i at komme til orde over for borgerne.

Jeg tror, at det er på tide, det bliver fastslået, at offentligt ansatte har yringsfrihed, og vi har fremsat dette forslag ikke alene for at få en fortsat debat, men også for at man kan få fastslået det, som Bent Christensen skriver er tvivlsomt, nemlig at offentligt ansatte naturligvis har ret til at udtale sig og offentliggøre på eget initiativ de dokumenter, der er omfattet af lov om offentlighed i forvaltningen. Der kom for nylig en betænkning om dette, og vi står jo over for at skulle revurdere loven.

Jeg har allerede sagt, at jeg er glad for, at der fra adskillige sider er givet tilsagn om at behandle dette forslag alvorligt, sådan som vi har ment det, nemlig at der er behov for at præcisere, at de offentligt ansatte har denne helt selvfølgelige ret. Dette tilsagn blev givet bl. a. af venstre gennem hr. Bjørn Elmquist og delvis af fru Grethe Fenger Møller, men jeg føler igen trang til at understrege, at vi ikke mener, at offentligt ansattes yringsfrihed er klaret med, at vi får vedtaget, at regeringen skal sørge for, at det bliver en realitet, det, som ifølge Bent Christensen er tvivlsomt, nemlig om man som offentligt ansat på eget initiativ kan udtale sig og offentliggøre dokumenter.

At CD ikke synes at forstå, hvad det drejer sig om, hverken overrasker mig eller gør mig urolig, tværtimod.

Må jeg derefter lige minde om et af de indlæg, der kom her, nemlig det indlæg, som hr. Ole Espersen fremsatte på socialdemokratiets vegne. Det lød så selvfølgeligt og tilforladeligt, da hr. Ole Espersen sagde, at offentligt ansatte ikke må identificere sig med oppositionen; det er der vel ingen der er uenige med ham i. Men hvordan lå det med den

anden side: identificere sig med regeringen? Det faldt der ikke et ord om, og det er jo netop det, det drejer sig om. Skal det virkelig være sådan, at man kan identificere sig med regeringen, når man er ansat som embedsmand i kommunen, hvor det er borgmesteren og hans parti, der er regeringen, eller herinde, hvor det er statsministeren og hans regering? Jeg vil gerne her lige citere fra Poul Andersens bog »Grundtvig som Rigsdagsmand«, hvor der s. 100 om offentligt ansattes yringsfrihed står:

»En tjenestemand vil ikke forskertse almenhedens agtelse eller tillid, fordi han offentligt udtaler saglig eller politisk kritik af regeringen eller sine overordnede i øvrigt, tværtimod: folk vil anerkende ham som en modig mand.

Nedbrydende på befolkningens agtelse for og tillid til tjenestemændene virker det derimod, når en af regeringen afhængig tjenestemand, der ikke er aktiv politiker, offentligt roser eller giver sin tilslutning til regeringens politik eller den enkelte ministers handlinger. Almenheden får herigennem let det indtryk, at tjenestemanden vil befæste sin position og forbedre sine avancementsmuligheder.«

Klarere kan det ikke siges, sagt for en menneskealder siden af en professor i jura ved Københavns universitet, hvis politiske ståsted var venstre. Det synes jeg vi skal huske i denne sammenhæng.

Det er nødvendigt, at vi får fastsat regler på dette område; som Poul Andersen så klart siger det: man skal ikke finde sig i almindelige forskrifter. Må jeg minde om, at magtaverne midt i 1970'erne minsandten opererer med interne referater mod en embedsmand, der udtaler sin egen mening på et offentligt møde. Man læser op for ham af referater om, at han i det tilfælde – det drejede sig om atomkraft – nikkede og derved gav den taler, der talte, tilslutning, og at han smilede på andre steder. Man havde på forhånd forsøgt at forhindre vedkommende embedsmand i at deltage i mødet. Dette er Danmark, det er ikke et Østland, men man skulle tro, det var en beskrivelse af et Østland.

Finansministeren (Svend Jakobsen):

Jeg skal ikke gøre mange bemærkninger her, anden gang jeg tager ordet. Jeg synes, vi har lov til at sige, at også denne behandling